

11. september 2020

UKA 2020/61

Inatsisartut ingerlatsinermut maleruagassaanni § 36 tungavigalugu matumuuna apeqquteqaat aallaavigalugu oqallisissatut una siunnersuutigaput:

Pujortartartut amerlassusaasa qanoq ikilisissinnaanerannut apeqquteqaat aallaavigalugu oqallisissatut siunnersuut.

(Inatsisartuni ilaasortaq Justus Hansen, Demokraatit)

Tungavilersuut

2018-imi nunami maani ullormut pujortartartut nuna tamakkerlugu 52 procentiupput. Ullulli tamaasa pujortartartut amerlassusaat appariartorpoq. Siusinnerusukkut nunap inuunik misissuinerup takutippaa, ullormut pujortartartut 1993-imi 68 procentimiit 2014-imut 57 procentimut appariarsimasut aammalu 2018¹-mi 52 procentiusut.

Pujortartartut amerlassusaasa appariartornera ilorraap tungaanut ingerlavoq. Kisiannili arriippallaarujussuarluni. Taassuma saniatigut ernumanartorujussuuvoq, inuusuttut taama amerlatigisut pujortartalertarnerat.

Piviusorlu unaavoq, angutit 15 aamma 24 ukiullit akornanni 58 procentit ullormut pujortartartut. Arnani 52 procent. Qaffasippallaaqaq. Ajoraluartumillu takussutissaqanngilaq, pujortarunnaartoqarsinnaanera. 15-34 ukiulinni 57 procentit, angutit arnallu pujortartarput.

Pujortartartorpassuarni pujortartartup peqqissusaa, inuit peqqissusaat aammalu inuiaqatigiit aningaasaqarnerat innarlertarpaat.

Tupamik pujortarneq nappaatinut soorlu puakkut kræfteqalerneq, uummatip taqarsuini nappaateqalerneq aammalu puakkut aqqissinnaanngitsunik nappaateqarlernernut peqqutaalluinnarpoq, taakkulu tamarmik qanoq sivistigisumik inuunissamut inuunerullu naleqassusianut pingaaruteqartorujussuullutik.

---

¹ 2018-imi Kalaallit Nunaanni peqqissutsimut misissuinerit – inuunermi atukkat, inooriaaseq aamma peqqissuseq

Inooriaaseq aallaavigalugu nappaaterpassuit katsorsarneqarnerat, pujortartarnermit aallaaveqartut, Peqqinnissaqarfimmut akisoorujussuujaannartussaapput, pujortartartut amerlassusaasa piaartumik appartinneqanngippat.

Taamaattumik iliuutsit, inunnik pujortarunnaartitsisinnaasut, aammalu pujortartartunik nutaanik pinngitsoortitsisinnaanerit pitsaasuinnarmik tunngaviupput. Ataasiakkaanut inuunerup pitsaassusaanik qaffatsitsisinnaavoq aammalu peqqissutsimut aningaasartuutitut sipaarutaasinnaalluni siunertanut allanut atorneqarsinnaasunik.

Imaanngilarli, maannakkumut iliuuseqartoqarsimangimmat. 2017-mi Naalakkersuisut "Pujortartarnermut pitsaaliuinnermut 2017-2019 iliuusissatut pilersaarut" saqqummersippaat, tassani iliuutsit arlariit aallartinneqarlutik. Ajornartorsiulli imaaginnarpoq, iliuutsit maannamut pujortartartut amerlassusaannik appartitsingaarsimangimmata. Taamaattumillu allatut iliuuseqartoqartariaqarluni.

Demokraatit isumaqarput, pujortartartut amerlassusaannik appartitsineq inuiaqatigiinnut inunnullu ataasiakkaanut iluaqutaassasoq. Inuit ataasiakkaat peqqinnerulissapput sivisunerusumillu inuullutik, inuiaqatigiillu pujortartarnerup kingunerisaanik inuunerisaq aallaavigalugu nappaatit katsorsarnerannut aningaasarpassuarnik siparneqassallutik.

Tamanna tunngavigalugu Demokraatit isumaqarput, iliuusissatut periarfissat uku aallaavigalugit oqallittariaqartugut:

1. Cigaretsit akii malunnaatilimmik qaffattariaqarput. Cigaretsit akisoreerput, piumavarpulli, sulii akisunerulissasut, isumaqaratta, pingaartumik inuusuttut pujortalernissaannut ersisaarutaasinnaasoq. Tamanna soorlu assersuutigalugu pisinnaavoq tupamut akitsuutit qaffannerisigut. Tassanngaanniik iluanaarut pujortarunnaarnissamut-pikkorissarnernut assigisaannullu atorneqarsinnaavoq.
2. Cigaretsinik pinngitsuuisinnaajunnaarneq pujuanit pineq ajorpoq kisiannili tupap toqunartortaanit (nikotin). Taamaattumik isumaliutigisariaqarparput innuttaasut ajornannginnerusumik pujoqanngitsunik nikotinik pissarsisinaanissaat, soorlu assersuutigalugu e-cigaretsinit snusiniillu ajoqutaannginnerusunik. Imaanngitsoq taakku inuit peqqissusaannut pitsaasuummata, kisiannili pujuulinnit soorlu assersuutigalugu cigaretsiniit pitsaanerummata. Tamanna isumaliuutitsinnut ilaattariaqarparput, tupa pillugu nutaamik inatsisiliunnginnitsinni.
3. Pujortartarnerup ajoqutai annertunerusumik paasisitsiniutigisariaqarpoq meqqat atuarfianni klassenut minnernut. Ajorluartumik sulii takusinnaavarput, meeqqat qulinik ukiulinniit pujortartalersartut, taamaattumillu pingaaruteqarluinnarpoq, siusinaartumik pujortartarnerup ajoqutaasa ilinniartitsissutigineqarlutillu paasisitsiniutigineqarnissaat. Pinaveersaartitsineq siusissukkut ingerlakkutsigu, ikinnerit pujortarlutik aallartissapput. Tassa uagut neriuutigalugulu upperisarput.

Demokraatit neriutigivaat, oqallinnermi tassani isumassarsiat amerlanerit saqqummerumaartut, qanoq isilluta pujortartatut amerlassusaasa appartinniarnissaannut.

Taamatut oqarluta ileqqorissaartumik pissarsiffiulluurtumillu oqallinnissatsinnik kissaassivugut.